Wafugaji watakiwa kuzingatia ushauri

Na Mwandishi Wetu, Katavi

WADAU wa sekta ya mifugo ambao ni wafugaji, wametakiwa kuzingatia maelekezo na ushauri wa kitaalamu kuhusu ufugaji wenye tija.

Pia wa kunenepesha mifugo hasa inayofaa kwa biashara ili kuboresha uchumi wa mkoa na nchi kwa ujumla, kutokana na mazao yatokanayo na mifugo hiyo.

Mwito huo ulitolewa juzi na Mkuu wa Mkoa wa Katavi Mwanamvua Mrindoko, akizungumza kwenye kikao cha wadau wa sekta ya mifugo, kilichofanyika katika ukumbi wa idara ya maji Manispaa ya Mpanda mkoani hapa.

Mwanamvua alisema endapo wafugaji watafuata miongozo ya wataalamu itawasaidia kuboresha mazao yatokanayo na mifugo kama ngozi, kwato, mifupa na nyama na hatimaye kuongeza kipato cha mtu mmoja mmoja, mkoa na nchi kwa ujumla.

"Kama tunavyojua, sekta ya mifugo ni mojawapo ya sekta zinazochangia pato la Taifa na kukuza uchumi, hivyo tusikilize wataalamu wanavyotuongoza namna ya kutunza mifugo yetu, kwa kuipa matibabu inapougua na lishe bora, ili kuinenepesha na hatimaye kupata soko zuri.

Alitolea ufafanuzi wa changamoto ya ngozi ya Tanzania kutopata soko la nje, kutokana na ngozi ya ng'ombe hao kuwa imechorwa.

Sambamba na hilo, Mwanamvua aliwataka pia wafugaji kuwa na utaratibu wa kuanzisha umiliki wa maeneo yao binafsi, kwa ajili ya kufugia kama wafanyavyo wakulima kwa kumiliki mashamba yao.

Lakini pia nao wawe na maeneo binafsi ya kufugia, kulingana na idadi ya mifugo wanayotaka.

Lengo kuu likiwa ni kuondoa migongano baina ya watumiaji wengine wa ardhi na kuondokana na ufugaji wa kuhamahama na hatimaye kuongeza tija kwa wafugaji na mazao yapatikanayo kutokana na mifugo.

Ofisa Mifugo na Uvuvi kutoka wilaya ya Tanganyika, Omari Himidi alisema suala hilo la wafugaji kuwa na maeneo yao ya malisho ni la msingi, hivyo wao Halmashauri wataanza kugawa maeneo yenye ukubwa wa hekta 500 na umiliki wa miaka 33.

Katibu wa Wafugaji wa Mkoa wa Katavi, Emmanuel Mahela kwa niaba ya wafugaji waliohudhuria kikao hicho, alipongeza wazo hilo la Mkuu wa Mkoa, na kusema endapo watamiliki maeneo yao binafsi, watafuga kwa tija na kupunguza baadhi ya migogoro na maradhi ya wanyama.

Kaimu Katibu Tawala wa Mkoa wa Katavi, Mganga Mkuu wa Mkoa, Dk Omari Sukari alisema Serikali ya mkoa inatarajia kuanzisha utambuzi wa mifugo, ili kuhakikisha inakuwa salama na kutambulika kwa wepesi, ambapo suala hilo litasaidia wafugaji kutambua mifugo yao.

Scanned with CamScanner

Biashara ya mabondo ya samaki inavyochochea uhalifu Ziwa Victoria

Mwanza
NA BALTAZAR MASHAKA

MATUKIO ya uhalifu wa unyang'aji, uporaji wa zana za wavuvi na mazao ya samaki unadaiwa kushamiri ndani ya Ziwa Victoria ikichochewa zaidi na biashara holela ya mambondo ya samaki, hali inayowaathiri wavuvi na kiwango cha upatikanaji samaki.

Baadhi ya matajiri na wavuvi wanaoendesha shughuli za uvuvi ndani ya ziwa hilo, wamelalamikia matukio hayo ya uhalifu na uvuvi haramu kwamba yanawaathiri kibiashara na kiuchumi.

Wavuvi wa visiwa vya Gembale, Soswa, Ziragula, Kome, Kahunda na Maisome (Buchosa, Sengerema), Kamasi, Gana, Ukara na Irugwa (Ukerewe), Lukuba na Ikungu (Musoma Vijijini), Kibui na Sota, wilayani Rorya.

Waliwatuhumu wanunuzi wa mabondo ya sangara kushirikiana na wavuvi wasio waaminifu kupora samaki, uporaji wa zana za uvuvi na kutumia zana zilizopigwa marufuku na serikali, hivyo kutishia kutoweka kwa samaki ziwani.

Takwimu zinaonyesha kuwa mahitaji ya samaki nchini ni tani 700,000 kwa mwaka lakini uzalishaji kwa sasa wa samaki ni tani 400,000 kwa mwaka.

BIASHARA YA MABONDO

Wakizungumza na gazeti hili kuhusu uhalifu huo, baadhi ya wavuvi kwa sharti la kutotajwa majina yao kwa sababu ya usalama, walidai vitendo vya unyang'aji wa samaki na zana za uvuvi (mashine na nyavu) vimeibuka kwa kasi kutokana na wanunuzi wa mabondo ya samaki aina ya sangara kuvamia maeneo ya uvuvi hasa visiwani.

Biashara hiyo inayofanywa na wanunuzi ndani ya ziwa kutoka maeneo mbalimbali nchini imesababisha uhalifu kuongezeka unaolenga kupata mabondo samaki aina ya sangara baada ya kutumbuliwa na kutupwa majini, hivyo kuwakosesha mapato matajiri na wamiliki wa mitumbwi.

Mmoja wa matajiri anayemiliki mitumbwi zaidi ya 10 katika kisiwa cha Irugwa wilayani Ukerewe, jina linahifadhiwa alisema biashara ya samaki na uvuvi imekuwa ngumu baada ya kuingiliwa na wafanyabiashara ya mabondo ya sangara.

"Hao wanashirikiana na wavuvi wasio waaminifu, kutimiza malengo yao ovu wakiwa huko ndani ya ziwa, samaki hutumbuliwa, kutolewa mabondo na kuwauzia wafanyabiashara hao huko huko na wakifika ufukweni wanakuwa na samaki wachache, wakidai hali ni mbaya,"alisema mvuvi huyo kisiwa cha Irugwa.

Alidai serikali kuruhusu biashara hiyo kufanyika holela kuna sababisha shughuli ya uvuvi kuwa ngumu ambapo samaki wote wanatuvulwa, hununuliwa au kuporwa na wahalifu walojivika ngozi ya wafanyabiashara kisha samaki kutolewa mabondo na kutupwa ziwani.

Hali hiyo inawasababishia hasara kwa wenye mali kwani mvuvi mwenye mitumbwi kwa sasa kupata kilo 100 za samaki ni ngumu, hivyo alishauri serikali kuweka utaratibu wa biashara ya mabondo yasiuzwe holela na yanunulie viwandani kunakouzwa samaki.

"Ukosefu wa samaki viwandani unasababishwa na wanunuzi wa mabondo ambao wamezagaa katika visiwa, samaki baada ya kutumbulwa na kutolewa mabondo wanatupwa majini na wavuvi wadogo walioajiriwa kwa kazi ya uvuvi.

"Pia, wahalifu wakishajua una mitumbwi na nyavu nyingi wanakuvamia na kukupora zana zikiwemo samaki na hivi karibuni wavuvi wangu waliporwa kilo 100 za samaki, "alieleza.

Alishauri serikali kuchunguza hali hiyo kwani ikijipanga vizuri kudhibiti biashara ya mabondo, tatizo la unyang'anyi na uhalifu wa majini litapungua kama si kwisha kabisa.

"Maofisa uvuvi wanapingana, kuna ugomvi kati ya waajiriwa wa TAMISEMI na Serikali Kuu, hata doria za kudhibiti uvuvi haramu zinafanyika kwa maslahi, bila kuchukua hatua rasilimali ya samaki itatoweka na kuliacha ziwa likiwa tupu,"alitahadharisha.

Alidai wavuvi wengi Kanda ya Ziwa wanaovua samaki wa kutumia zana haramu za timba na makokoro ni wengi kuliko nyavu, huwatikisi kizazi kijacho.

"Heshima miongoni mwa wavuvi haipo, tusipodhibiti uvuvi haramu watoto wetu tutawaachia nini, maofisa uvuvi wapo kwa maslahi yao, hili likiendelea ifikapo mwaka 2035 kutakuwa na ugomvi mkubwa kati ya wavuvi na serikali, hatua zisipochukuliwa sasa," alionya.

MATUKIO YA UPORAJI ZIWANI

Mmiliki wa kambi moja ya uvuvi huko Ikungu Musoma Vijijini ambaye pia ni Mjumbe wa Kamati ya Uvuvi, John Marere, alisema kuna vitendo vya unyang'anyi wa zana za uvuvi na samaki wanafanywa wavuvi wanaovua umbali mrefu ndani ya Ziwa Victoria, huku akilitupia lawama jeshi la Polisi.

Alisema licha ya kutoa taarifa za uhalifu huo kwa jeshi hilo hakuna hatua zozote zinachukuliwa, hata baadhi ya wahalifu wanaodaiwa kujihusisha na vitendo hivyo hukamatwa na kuachiwa.

"Kuibuka upya na kuongezeka kwa matukio ya uhalifu ndani ya ziwa ni kwa sababu polisi wanayachukulia ya kawaida tu, hata ukisema na kutoa taarifa ya kuporwa mashine, nyavu ama samaki hakuna hatua polisi wanachukua,"alisema Marere.

Alitoa mfano kuwa wavuvi wake waliwahi kuvamiwa na watu wenye silaha ya moto eneo la Ikungu Musoma Vijijini wakaporwa mtumbwi, mashine moja ya injini na samaki tani mbili, licha ya kutoa taarifa polisi bado wahalifu walitoweka eneo la tukio na kwenda kuutekeleza mtumbwi eneo la Ngoma wilayani Ukerewe.

Marere alidai matukio ya unyang'anyi majini yanayowalenga wavuvi kwa wiki yanatokea mara tatu hadi tano kwani mikakati ya kujilinda wavuvi haipo.

"Jeshi la polisi halitutendei haki wavuvi katika kudhibiti uhalifu kwenye Ziwa Victoria, wanafanya yao wakati ndio walinzi wa raia na mali zao, hata uvuvi haramu maofisa uvuvi ni vivyo hivyo, umeshamiri sababu ya maslahi binafsi,"alisema.

Mjumbe huyo wa kamati ya wavuvi, alisema uvuvi haramu unafanywa na wavuvi wadogo kwani zana wanazotumia huuzwa bei kati ya sh. 20,000 hadi 30,000, kisha wanaingia majini.

Alisistiza baadhi ya wavuvi wanaojihusisha na matukio ya uhalifu na unyang'anyi na kuwapora wenzao katika maeneo ya Kibui, kisiwa cha Lukuba na Shirati mkoani Mara, wanafahamika na ndio wanaosumbua, lakini hukamatwa na kuachiwa.

KALI CHAMA CHA WAVUVI

Mwenyekiti wa Chama Cha Wavuvi Tanzania, Bakari Kadabi, akizungumza kwa simu kutoka Bukoba mkoani Kagera, alisema uporaji wa zana za wavuvi pamoja na samaki umeibuka kwa kasi mwanzoni mwa Machi mwaka huu.

Alisema baadhi ya matukio ya uhalifu wa majini yametokea maeneo mbalimbali likiwemo eneo la Marche Bukoba ambako injini nane ziliporwa kati ya Aprili hadi Septemba mwaka huu, huku mvuvi mmoja wa Kisiwa cha Goziba aliyefahamika kwa jina moja la Kulwa, aliporwa mashine mbili za mtumbwi na samaki Agosti 21 na 29 mwaka huu.

Kadabi alisema matukio ya wavuvi kuporwa na kunyang'anywa samaki na zana za uvuvi yalianza kidogo kidogo kabla ya kuongezeka na kushika kasi.

"Matukio yapo mawili hadi matatu, mengine hayapatikani kutokana na mwamko mdogo wa wavuvi hasa maeneo ya visiwani, inachukua muda kuyasikia na hayo matukio yamechochewa na biashara ya mabondo ya sangara,"alisema.

Mwenyekiti huyo wa wavuvi alisema kelele kuwa samaki viwandani ni chache zinasababishwa na wanunuzi wa mabondo wanaotupa majini wakishayanunua kwa wavuvi na kutoa mabondo kwani huo ni uhalifu mwingine.

"Serikali itusaidie itungwe sheria mabondo yanunuliwe eneo maalum badala ya kuuzwa holela kama ilivyo sasa, ukiangalia Mwanza vibanda vingi vinavyotumika kununulia bidhaa hiyo ni uharibifu na uchafuzi wa mazingira, mtu unamkuta ana ndoo kubwa ya mabondo ya samaki wa tani saba, si mvuvi na humkuti na samaki, hilo ni tatizo," alishauri.

Mwenyekiti huyo wa wavuvi alitoa mfano wa machinga kuwa walianza taratibu kufanya biashara bila mpangilio sahihi, ndivyo ilivyo kwa biashara ya mabondo ambapo alisema vizuri yapatikane maeneo halali huku akiwatupia lawama polisi kuwa ni wazito katika kudhibiti uhalifu huo.

Akizungumzia uvuvi haramu alikiri kushamiri maeneo mengi na kuonya hali hiyo ikiachwa samaki watatoweka na watakwisha ndani ya Ziwa Victoria.

Alisema kwa sasa kumekithiri kwa makokoro na timba, uvuvi unaotokana na baadhi ya watendaji na watumishi wa idara ya uvuvi kukosa uzalendo na uadilifu.

Kadabi alisema kuna ufa mkubwa katikati wa watumishi wenye dhamana hiyo kushindwa kutimiza wajibu wao na kuhoji kwa nini uvuvi haramu uendelee ilhali wanaishi na watu, wanafanya hivyo kwa maslahi binafsi na hata operesheni zinapopangwa wahusika wanapata taarifa na kuficha zana zao.

"Hao nao ni tatizo jingine, wameshindwa kutimiza wajibu wao, wapo baadhi wanatengewa fedha na wavuvi haramu nje ya mishahara kila mwezi, watambue umuhimu wa rasilimali ya samaki kwa taifa,"alisema.

KAULI YA POLISI

Makamanda wa polisi wa mikoa ya Mwanza na Mara, Ramadhan Ng'anzi na Longino Tibishubwamu, walikuwa na kauli tofauti huku Kamanda wa Polisi Mkoa wa Kagera, Awadh Juma Haji, akidai ni mapema kuzungumzia uhalifu wa majini kwani ni mgeni na ndio alikuwa anakabidhiwa ofisi Oktoba mwaka huu.

Kwa upande wake Ng'anzi, alisema mkoani Mwanza kuanzia Machi mwaka huu, uko shwari na wanafanya doria katika visiwa vya Halmashauri ya Buchosa, Gana na vingine vya Ukerewe ambapo walikamata mashine nne za wizi.

Alisema wahalifu baada ya kuona wamepelekewa moto mkali wamekimbilia katika maeneo mengine, kwamba Polisi Mwanza wana mikakati mingi ya kupambana kukomesha uhalifu huo ili ziwa liwe salama wakiwemo wavuvi.

"Tulikutana na wadau wote wa uvuvi ili kuweka mikakati na maazimio, pia wasajili vyombo vyao TASAC (Shirika la Uwakala wa Meli nchini) na kutoa taarifa za uhalifu,"alisema Ng'anzi.

Kwa upande wake, Kamanda wa Polisi Mkoa wa Mara, Tibishubwamu, alieleza kuwa mkoani huo kuna wizi wa makokoro, isipokuwa wafanyakazi wa matajiri wanajibia wenyewe kisha wanadanganya wameporwa.

"Oktoba tatu mwaka huu, tulikutana na wawakilishi wa matajiri wa wavuvi wa visiwa nane, tulijadili nao, wizi upo na uporaji wa samaki lakini pia mabondo si kwa kiwango hicho, ili kudhibiti uvuvi haramu na uhalifu majini, tumeweka mikakati ya pamoja na wadau wamekubali kuchangia mafuta,"alisema.

Kamanda huyo wa Polisi mkoani Mara, alisema katika kikao hicho walipewa majina ya watu wanaojihusisha na uhalifu miongoni mwa wavuvi na wanafahamika, hivyo watawaita kuwahoji kwa kina kuhusu tuhuma hizo.

Alifafanua kuwa wamepanga kuanza doria mapema Oktoba mwaka huu baada ya kikao hicho kwa kuzungukia visiwa vyote na anaahidi baada ya miezi miwili hali itakuwa shwari kabisa.

Hivi karibuni makamanda wa polisi wa mikoa sita ya Kanda ya Ziwa, Geita, Mwanza, Kagera, Mara, Simiyu na Tarime/Rorya, wakiongozwa na Kamanda wa Operesheni na Mafunzo, Liberatus Sabas, walikutana na wadau wa uvuvi jijini Mwanza, kujadili na kuweka mikakati ya pamoja ya kukabiliana na wimbi la uhalifu ndani ya Ziwa Victoria ili kulifanya liwe salama.

Sabas alisema serikali inatambua umuhimu wa ziwa hilo lenye shughuli nyingi zinazochangia pato la taifa na uchumi wa mtu mmoja mmoja, hivyo watashirikiana na wafanyabiashara wa samaki na wadau wa uvuvi kutengeneza mpango kazi utakaosaidia kutokomeza uhalifu ndani ya ziwa hilo kubwa na kubaki historia.

Alidai upo upungufu mkubwa wa matukio ya uhalifu na unyang'anyi nchini na katika Ziwa Viktoria, hivyo ni lazima watafute mikakati endelevu ya kudhibiti uhalifu kwenye ziwa hilo ili uchumi wa bluu uwe na manufaa kwa jamii kiuchumi.

Aliwaongeza wadau wa uvuvi kwa kazi kubwa wanayofanya kwani mengi ya matukio ya uhalifu na unyang'anyi wa zana za uvuvi na mazao ya samaki, watu kuvamiwa kwa sasa yanatokea kwa uchache na kusisitiza kwa umoja na ushirikiano wa wadau, itaufanya uchumi wa bluu kukua na kuwa na tija kwa jamii na serikali.

Ngozi ya mnyama; utajiri ambao wengi hawajazinduka kutambua thamani yake

- Hatari: Kumchapa, kumwekea muhuri na kutomsafisha
- Panakimbiliwa nyama, maziwa kidogo, 'ngozi ya kulalia'
- Longido sasa mambo moto, wadau mifugo na jambo lao

Na Zanura Mollel, LONGIDO.

TANZANIA ni nchi ya pili barani Afrika kwa wingi wa ng'ombe baada ya Ethiopia na Sudan. Zaidi ya asilimia 90 ya mifugo iliyopo nchini ni ya asili, wanyama wanaosadikika wamezoea mazingira magumu na wanastahimili hali hiyo.

Je, utajiri huo unaifaidishaje jamii nchini? Taswira ya majibu inaanzia namna uzalishaji huo wa mifugo umegawanyika katika mifumo miwili, huria na shadidi, unaotolewa mkazo nchini, kwani inatajwa kupambika sokoni.

Ufugaji huria unafanywa na wanachama. Ni mfumo unaotegemea malisho na maji kwa msimu na matokeo yake, wafugaji wanahama, wahusika wake wanajumuisha jamii ya Wamasai.

Hadi sasa, ufugaji huria unatajwa kuwa n

a matatizo ya uzalishaji duni wa mifugo, teknolojia ya chini kuhodhi mifugo mingi zaidi ya uwezo wa ardhi na ukosefu wa soko bora, lakini mfumo huo bado unategemewa kwa miaka mingi sasa.

Ng'ombe wakiwa sokoni wilayani Longido.

MAZAO MIFUGO

Kwenye mifugo kuna mazao yanayopatikana zikiwamo ngozi na maziwa. Ila wafugaji huthamini nyama na kuiachia uzito mdogo, lakini mazao ngozi na maziwa hayana uzito mkubwa hasa sokoni.

Gazeti la Nipashe limefanya tathmini kushirikiana na wadau wa mifugo, kupata undani wa mnyororo wa thamani wa zao la ngozi kwa wafugaji nchini.

ZAO LA NGOZI.

Je, ngozi ni nini? Hilo ni gamba la nje linalofunika mwili wa mnyama, binadamu au kiumbe chochote.

Kitaalamu ngozi ya wanyama imegawanyika mara mbili. Kuna ngozi za wanyama wakubwa kama vile farasi, ngamia, ng'ombe na nyati na aina nyingine ni za wanyama wadogo kama mbuzi, kondoo na sungura.

Hivyo, ngozi inayochunwa ina matabaka, matatu: la nje (epidermis) ambayo kama la nje inayokua kila mara. Kwa upande wa nje hukatika na kusinyaa, kwa wanyama wengi waidoneikana na vinyweleo na manyoya.

Tabaka la kati la ngozi liko nene na muhimu kuliko matabaka mengine ya ngozi. Asilimia 85 ya ngozi hiyo inatajwa kutumika kutoa ngozi inayoandaliwa kutengeneza bidhaa mbalimbali kama vile viatu, mikanda, makoti, mikoba, mabegi na gundi.

Tabaka hilo lina sehemu kuu mbili. Pale mnyama anapokuwa hai hufanya kazi ya kurekebisha joto la mwili.

Wataalamu wanafafanua, unene sehemu ya ndani ni mara tatu ya nje. Uwiano wa sehemu hizo mbili, hutofautiana kulingana na umri na aina ya mnyama.

UMUHIMU WAKE

Wataalamu na wadau sokoni, wanafananisha ngozi ni malighafi ya thamani katika kutengeneza bidhaa kama ngozi, begi, pochi, viatu na mikoba.

Pia, wanataja kutumika katika tiba, mfano hai ni ngozi ya nguruwe inatumika kufunika vidonda vinavyotokana na kuungua moto au mchubuko, hali kadhalika kurekebisha majeraha sehemu ambako ngozi imetoka.

RAI YA MDAU

Mkufunzi Mkuu wa Wakala wa Mafunzo ya Mifugo kutoka Taasisi ya Tengeru - Arusha, Frank Mosha, anasema thamani ya zao ngozi inayopatikana kwa wingi wilayani Longido, inatoa nyuzi za kushonea vidonda au majeraha na mahitaji ya kufanana nayo.

Ili kupata ngozi bora wafugaji nchini, anashauri kuzingatia njia bora za kuzalisha mifugo yenye ngozi imara kwa kuangalia aina na koo za mifugo. Upana wa ngozi, pia unazingatiwa aina.

Mtaalamu Mosha anasema, wanyama wenye manyoya, ngozi yao hukatwa vipande viwili badala ya kubaki kipande kimoja. Hivyo, aina ya ng'ombe inaathiri aina ya ngozi.

Kuna umri wa kuchinja mifugo. Mnyama akichinjwa na umri mdogo kuanzia umri miaka mitatu hadi mitano kwa ng'ombe na miwili hadi mitatu kwa mbuzi na kondoo hutoa ngozi nyororo na yenye ujazo wa nyuzi za protini.

Mosha anasisitiza kwamba, mnyama anapokuwa na umri mkubwa na hakuhudumiwa vizuri, anakabiliwa na matatizo mbalimbali yanayoweza kuathiri ubora wa ngozi yake.

Kuna hadhari anayotoa kwamba, kupiga chapa ngozi ya mifugo bila ya kuzingatia ubora na sehemu muhimu, inapaswa kuwa katika mbadala kama vile godini, kwenye mandu na shavuni.

Pia, anasema wafugaji wengi hutumia chapa ya moto kutambulisha mifugo yao, zinazopigwa sehemu kama mbavuni na shingoni, hata kuharibu ngozi kwa jumla.

Chapa ya moto huharibu tabaka la nje na kati ambalo ni muhimu katika kupata ngozi bora na za aina hiyo, hukosa umara makovu yanashindwa kupenyeza kemikali wakati wa usindikaji na kuathiri ubora wake.

Lingine inatajwa mfugaji anapohitajika kudhibiti magonjwa ya mifugo na huna vidudu vya nje kama kupe na chawa, kwa kuwaogesha, walau mara mbili kwa wiki, ina athari yake kwenye ngozi.

Mosha anasema baadhi ya magonjwa yatokanayo na athari hizo ni upele wa ngozi, pia wa ndui mapeleni na kansa. Mifugo iliyopata maambukizi ya magonjwa, daima haiwezi kuwa na ngozi bora kwa mahitaji ya viwandani.

Daima hashauriwi mifugo kupata mikwaruzo itakonavyo na miba pembe, fimbo na nyaya za uzio wenye ncha kali kwani inasababisha kuwapo makovu katika tabaka la nje na kati, ambazo ni muhimu kupata ngozi bora iliyosindikwa.

WADAU MIFUGO.

Kaimu Mkurugenzi Msaidizi wa Mazao ya mifugo, Usalama wa Chakula na Lishe, katika Wizara ya Mifugo, Gabriel Bora, ameiambia Nipashe kwamba, katika upatikanaji masoko ya uhakika kununua ngozi, serikali imewezesha Longido kuwa na viwanda vya kushughulikia malighafi hiyo.

Mkurugenzi Mtendaji wa Taasisi ya Utafiti wa Sera na Kuondoa Umasikini nchini (REPOA) Dk. Donald Mmari, anasema kunahitajika ushindani kwenye zao la ngozi nchini.

Mtafiti na mtaalamu wa ngozi, kutoka Shirika la Maendeleo ya Viwanda Tanzania (TIRDO), Dk. Cecilia China, anasema tangu yao ilianzishwa mwaka 1979 kusaidia viwanda kupata malighafi inayopatikana nchini, kuziwezesha kuzalisha kushindani na kuwa endelevu kupitia taifa.

Anasema jumla ya viwanda vya ngozi sita na viwanda vya bidhaa za ngozi 28, vimeshapatiwa mafunzo ya kuongeza mnyororo wa thamani kupitia bidhaa ngozi mwezi machi mwaka huu na matokeo yanayotarajiwa ni kuongezeka ubora wa ngozi na bidhaa zake, ili kukidhi vigezo vya soko la ndani na kimataifa.

MFUGAJI WA LONGIDO

Katika hoja hiyo, mkazi kutoka jamii ya wafugaji walioko Longido, Kasane Lemaiba, anasema mifugo mingi ya jamii ya kimasai, hupigwa chapa kulingana na koo ulivyo, anatetea kuwa ndio utambulisho wa mifugo yao inapopotea wawapo malishoni.

Anafafanua peye mauzo, ngozi za wanyama wakubwa kama ng'ombe wanatumia kama matandiko ya kulalia, huku wanyama wadogo kama mbuzi na kondoo wanawauzia wateja kutoka nchi jirani ya Kenya.

Katika kupambana na uharibifu wa zao la ngozi, wameweka mpango mkakati wa kukutana na wazee wa mila na kuangalia namna watakavyoboresha mifugo katika upigaji wao wa chapa.

Kuhusu malisho ya kutosha, mfugaji huyo na kiongozi wa ukoo anasema, kuna mimea vamizi kutoka nyanda za malisho, hata imewapotezea majani, jambo lililowasukuma kwenye ufugaji wa kuhama, kusaka malisho.

Pia, anataja maeneo ya malisho yanapungua kutokana na serikali kutenga maeneo makubwa kwa ajili ya shughuli za uhifadhi na utalii, akidai inyoka wafugaji wamesahaulika.

SERA NA SHERIA

Sera ya Taifa ya Mifugo ya Mwaka 2006, inazingatia katika uongezaji mapato ya wafugaji, kujitosheleza kwa uzalishaji chakula cha asili ya wanyama na kukuza mchango wake katika pato la taifa.

Sera inazingatia udhibiti wa kuingiza mifugo kutoka nje ya nchi kushindana na soko la ndani, vilevile dagaasa usajili wa wanyama na ufuatiliaji wake, taarifa ashiria ya kuibuka magonjwa yanayoibuka, bidhaa za mifugo kuasisi za udhibiti na mahitaji ya maabara ya mifugo.

Pia, peye angalizo la Sheria ya Biashara ya Ngozi ya Mwaka 2008, inazingatia ukuzaji, kudhibiti uzalishaji na uhifadhi wa ngozi, kukiendelea kukuza biashara kupitia uuzaji wa kila mara, kuboresha ngozi na bidhaa zake, ili kukidhi masoko ya ndani na kimataifa.

Sheria inalenga kuhakikisha uzalishaji unafanyika kwa njia rafiki wa mazingira shirikishi kwa jamii. Sheria imeunda kamati ya ushauri ya ngozi na bidhaa zake katika kila halmashauri na kuhakikisha na kutekeleza sheria hiyo kwa ufanisi.

Bidhaa ngozi ikiwa katika hatua za maandalizi, mjini Sumbawanga. **PICHA ZOTE: MAKTABA.**

Scanned with CamScanner

MAPYA YA TABASAMU;

Serikali yaingiza Mil. 480/- ujenzi bwawa kijiji chenye nusu ng'ombe wilaya Liwale

• Waziri Ulega awatembelea kuwapa neno

Na Sabato Kasika

BAADHI ya watu nchini wamekuwa wakifuga hasa ng'ombe, mbuzi na kondoo kwa mtindo wa kuhama kila mara kutoka mmoja kwenda mwingine kwa lengo la kutafutia mifugo yao maji na malisho.

Ni ufugaji wa aina hiyo umekuwa ukisababisha kutokea migogoro kati yao na wakulima na kuleta madhara kwa jamii, ikiwamo hatua ya mapigano na kudhuru watu, wanyama na mimea yenye thamani.

Wilaya ya Liwale mkoani Lindi ni miongoni mwa maeneo ambayo hayakuwa na mifugo mingi kihistoria, lakini kwa sasa tayari wafugaji wa ng'ombe wamehamia huko kwa ajili ya kutafuta malisho na maji.

Ni hali iliyoisukuma serikali kutenga Sh. milioni 480 kwa ajili ya kuchimba bwawa ambalo litakuwa maalum kwa ajili ya mifugo ya wafugaji, ambao wapo kwenye baadhi ya maeneo ya wilaya hiyo.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega anasema katika bajeti ya mwaka huu, serikali itajenga bwawa la kunyweshea mifugo lenye thamani hiyo ya fedha katika Kijiji cha Kimambi, wilayani humo.

Akiwa ziarani hivi karibuni kwa lengo la kusikiliza kero za wafugaji na wakulima, Ulega anasema bwawa hilo litasaidia kutatua shida ya maji ambayo inawakabili wafugaji wa maeneo hayo.

Naibu Waziri huyo, pia anawataka viongozi wa wilaya hiyo kuhakikisha kwamba pesa zitakapofikishwa kwao, zitumike kwa kazi husika ambayo ni ujenzi wa bwawa la kunyweshea mifugo.

Mbali na kutengwa kwa kiasi hicho cha fedha kwa ajili ya bwawa, Ulega anaongeza kuwa, vijiji vya Kimambi na Luwele, kila kimoja kitakuwa na majosho kwa ajili ya mifugo ya maeneo hayo.

HALI YA MIFUGO

Ofisa Mifugo wa wilaya hiyo, Benard Kivamba, anasema Liwale ina jumla ya ng'ombe 30,689, mbuzi 11,797 na kondoo 2,462, na anafafanua kuwa Kijiji cha Kimambi ndicho kinachoongoza kwa kuwa na ng'ombe wengi wilayani humo.

"Yaani ni kwamba ng'ombe 14,000 kati ya hao 30,689 wapo katika kijiji cha Kimambi na ndiyo maana serikali inataka kujenga bwawa la kunywesha maji ng'ombe na mifugo mingine," anasema Kivamba.

Naibu Waziri, Abdallah Ulega akiwa kwenye mkutano wa hadhara, katika Kijiji cha Kimambi, kutakapojengwa bwawa la mifugo. Kulia kwake ni Mkuu wa Wilaya ya Liwale, Judith Nguli. **PICHA ZOTE: MPIGAPICHA WETU**

Ofisa Mifugo huyo anasema, ofisi yake imekuwa ikijitahidi kuhakikisha wilaya hiyo haina migogoro kati ya wakulima na wafugaji kwa kushirikisha makundi hayo kila linapotaka kutokea jambo ambalo linaweza kusababisha uhasama.

"Kama yalivyo kwenye baadhi ya maeneo nchini ambayo yamepokea wafugaji, ndivyo kwa Liwale ilivyo, lakini tunajitahidi kuhakikisha hakuna migogoro kama ambayo tunasikia ikitokea kwingine," anasema.

Anasema, makundi hayo kila mmoja lina umuhimu katika kuchangia maendeleo ya wilaya hiyo na kwamba hadi sasa wilaya hiyo ina minada miwili ya ng'ombe, katika Kijiji cha Kimambi na Zinga.

Lugora Uporo, ni kiongozi wa wafugaji wilayani humo, anaishukuru serikali kutoa pesa za ujenzi wa bwawa na anaongeza kuwa hawataraji kuwapo migogoro katika vijiji vilivyotengwa kwa ajili yao wilayani humo.

"Tutaendelea kushirikiana wote kama Watanzania ili kuhakikisha kwamba kila mmoja anaishi kwa amani na utulivu na kufanya shughuli zake za maendeleo ikiwamo kilimo na ufugaji," anasema Uporo.

Katika hilo, Naibu Waziri anawataka viongozi wa serikali kuanzia ngazi za vitongoji, vijiji, kata hadi wilaya kuhakikisha wanaunda kamati za maridhiano kwa ajili ya kusuluhisha migogoro ya wakulima na wafugaji inapojitokeza.

Ulega anasema, kamati za maridhiano zina mchango mkubwa wa kusaidia kumaliza tofauti kati ya makundi hayo mawili na kwamba amekuwa akitoa maelekezo kwenye maeneo yote ya migogoro.

"Wakulima wamekuwa wakilalamikia wafugaji katika maeneo mbalimbali nchini kwa kusababishia matatizo ikiwamo kuharibiwa kwa mazao yao, hivyo kamati za maridhiano zinaweza kuleta suluhu," anasema.

Ulega anasema, kuwapo kwa kamati hizo kila eneo nchini, kunaweza kusaidia kushughulika na migogoro kati ya wakulima na wafugaji mapema kabla haijakuwa mikubwa na kuleta madhara.

Waziri pia anakemea vitendo vya baadhi ya wakulima na wafugaji kujichukulia sheria mkononi kwa kushambuliana kwa kuwa vinachangia kuwapo kwa uvunjifu wa amani miongoni mwao.

ANGALIZO LA DC

Mkuu wa Wilaya ya Liwale, Judith Nguli, katika hilo anawataka wakulima na wafugaji kuendelea kuimarisha amani na utulivu miongoni mwao wakati serikali ikiweka mikakati ya kuhakikisha.

Mkuu wa Wilaya anawataka viongozi wa wafugaji kufuata sheria na utaratibu uliowekwa ikiwamo kuzingatia maeneo yaliyotengwa kwa ajili ili kuepusha migogoro isiyo ya lazima kati yao na wakulima.

"Mtindo wa wafugaji kuhama katika maeneo yaliyotengwa kwa ajili yenu na kwenda kuishi maeneo ambayo hamjatengewa, unaweza kusababisha migogoro kati yenu na wakulima," anasema Judith.

Pia, anawataka viongozi wa vijiji vilivyoruhusu wafugaji kutotoa vibali kwa wafugaji wapya, badala yake kama kuna shida katika maeneo yao, basi wazishughulikie na kuzipatia ufumbuzi.

"Kinachotakiwa nyie viongozi wa vijijini ni kuangalia kama kuna changamoto miongoni mwa wakulima na wafugaji katika maeneo yenu na kuzitafutia ufumbuzi ili makundi yote yaendelee kuishi kwa amani," anaeleza.

Ng'ombe wakiwa machungani, wilayani Liwale.

Scanned with CamScanner

Mwarobaini kupanda bei ya nyama huu

Na Paul Mabeja, DODOMA

KUTOKANA na malalamiko yaliyojitokeza hivi karibuni ya kupanda kwa bei ya nyama nchini, serikali imewashauri wafugaji kuvuna na kuuza mifugo yao ili kukidhi soko lililopo sasa.

Aidha, imesema kuwa malalamiko hayo yanaashiria ukuaji wa sekta hiyo ambapo wafugaji wanatakiwa kuutumia muda huo kufanya biashara ya nyama ili kujikwamua kiuchumi.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega, alibainisha hayo juzi jijini Dodoma, mbele ya wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji wakati wa uwasilishaji wa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Nyama nchini.

Ulega alisema kipindi cha nyuma wafugaji walikuwa wakilalamika kutopata masoko ya mifugo yao ila katika kipindi cha sasa uhitaji wa mifugo katika viwanda vya kuchakata nyama umekuwa mkubwa pamoja na hitaji la bidhaa hiyo katika soko la ndani.

"Sekta ambayo ulikuwa huwezi kuisikia inasemwa, lakini leo inakuwa mjadala hivyo ni wakati mzuri sana kwa wafugaji kuvuna na kuuza mifugo yao." alisema Ulega.

Alisema serikali imetengeneza uhitaji wa nyama baada ya kufungua biashara ya kuuza nyama nje ya nchi, hivyo uhitaji wa mifugo kwenye viwanda vya kuchakata hapa nchini umeongezeka.

Msajili wa Bodi ya Nyama, Dk. Daniel Mushi, aliiambia kamati hiyo kuwa uhaba wa nyama uliojitokeza hivi karibuni na kusababisha bei kupanda ni fursa ya kufuga kibiashara na kunenepesha mifugo.

Alisema kwa sasa sera ya serikali ni kuhamasisha uwapo wa vikundi kwa ajili ya unenepeshaji wa mifugo ili kupatikana kwa mifugo bora kulingana na hitaji la soko la sasa hususani kwenye viwanda vya kuchakata nyama nchini.

Aliongeza kuwa hivi karibuni Tanzania kupitia viwanda vilivyopo nchini itaanza kupeleka nyama katika soko la Saudi Arabia na hitaji la soko hilo ni tani 600,000 kwa mwaka hali ambayo itachangia kwa kiasi kikubwa kukuza sekta ya mifugo nchini.

Akizungumzia kuhusu ugonjwa wa midomo na miguu (FMD) ambao unaathiri mifugo na kusababisha Tanzania kushindwa kupeleka nyama katika baadhi ya nchi Msajili wa Baraza la Veterinari Tanzania (RVCT) Dk. Bedan Masuruli alisema umekuwa ukiathiri biashara ya nje na unasababishwa na uwepo wa wanyama pori.

Alisema ni vigumu kudhibiti ugonjwa huo kwa kuwa Tanzania ina kirusi cha ugonjwa huo ambacho hakipo kwenye chanjo ambazo zinaingizwa nchini kutoka nchi za nje kwa ajili ya kudhibiti ugonjwa na kuna virusi aina saba vya ugonjwa huo.

Akizungumza wakati akihitimisha kikao hicho, Mwenyekiti wa kamati hiyo, Dk. Christine Ishengoma, aliishauri Wizara ya Mifugo na Uvuvi kuendelea kuisimamia vyema sekta ya mifugo ili kuongeza mapato kwa kuuza mifugo na mazao yake ndani na nje ya nchi.

Scanned with CamScanner

'Capitalise on rising meat demand'

By HILDA MHAGAMA

THE government has urged pastoralists to take advantage of the rising demand for meat by investing more in the sector.

Deputy Minister for Livestock and Fisheries, Mr Abdallah Ulega (pictured) said that high demand for meat opens up more markets for pastoralists, who can reap huge returns.

The country has witnessed growing demand for meat, which has pushed up the prices of the food commodity to between 7000/- and 9000/- per kilogram compared to previous prices of between 5000/- and 6500/- per kilogramme.

The increase in meat prices is attributed to the increasing demand in meat processing industries and insufficient cattle supply, with many pastoralists also reluctant to sell cattle during this dry season, alleging that the herd had lost weight owing to a lack of feed and water.

Mr Ulega said yesterday in Dodoma that the recent outcry over increased meat prices indicate the sector's growth, thus advising pastoralists to take advantage of the situation.

Presenting a report on Tanzania Meat Board performance to the Parliamentary Standing Committee on Agriculture, Livestock and Water, Mr Ulega noted that previously, pastoralists complained about lack of markets for their cattle but they should view the recent increased demand as an opportunity.

"Now is the greatest time for pastoralists to increase their investments in the sector because the country also sells meat in international markets," he said.

Registrar of the Tanzania Meat Board (TMB), Dr Daniel Mushi informed the committee that the current meat shortage, which has pushed up the price, provides an opportunity for commercial farming and cattle fattening.

Registrar of the Tanzania Meat Board (TMB), Dr Daniel Mushi informed the committee that the recent meat shortage, which pushed the price up, provided an opportunity for commercial farming and cattle fattening.

Dr Mushi explained that the government's present goal is to foster the presence of groups for fattening livestock to obtain better livestock in response to current market demand, particularly in the meat processing industries.

He also stated that Tanzania will soon begin exporting meat to the Saudi Arabian market through existing facilities, with a need of 6,000 tonnes per year, a situation that will greatly assist in the development of the country's livestock sector.

Registrar of the Tanzania Veterinary Council (RVCT), Dr Bedan Masuruli, said Foot and Mouth Disease (FMD), which affects livestock impeded Tanzania from exporting meat to some foreign countries, has had a significant impact on foreign trade and is caused by the presence of wildlife.

He explained that some of the firms that have been granted permission to export meat hold animals in quarantine before slaughtering them to guarantee that they do not carry diseases that are not harmful to humans.

Chairperson of the committee, Dr Christine Ishengoma, speaking at the end of the session, called for the Ministry of Livestock and Fisheries to properly manage the cattle sector in order to enhance revenue by selling livestock and its products domestically and internationally.

According to Dr Ishengoma, the ministry must ensure that livestock keepers are given the knowledge and skills they need to gain access to land, water, and financing to enhance breeds.

Projections issued by the ministry show that the number of cattle (local and those culled from dairy operations) to feedlots is expected to reach 1.2 million by 2022, a 268 per cent increase. Sheep and goat are also key contributors to projected red meat production, showing increases of 19 per cent to 6 million and 36 per cent to 24 million respectively by 2022.

Scanned with CamScanner